

χώρας, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἀνεγνώριζον μὲν τὴν ὑπερτάτην κυριαρχίαν τοῦ ξένου ἡγεμόνος, διετήρησαν ὅμως κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον τὴν προτέραν αὐτονομίαν. Ἐν τούτοις αἱ δύο αὗται κοινωναίαι δὲν διετέλεσαν ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων χωρισμένα· ἢ μεταξὺ αὐτῶν ἐπιμιξία ἤρχισε πρωιμώτατα. Ἐν πρώτοις εἶδομεν, ἐκ τοῦ προπαρατεθέντος κώδικος, ὅτι πολλοὶ ἄρχοντες γενόμενοι ὁμοταγεῖς τῶν φεουδαρχῶν περιελήφθησαν ἐντὸς τῆς φραγκικῆς ἱεραρχίας. Καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος συνάγεται ὅτι Ἑλληνίδες ὑπανδρεύθησαν Λατίνους· ἐν τῇ συνεχείᾳ δὲ τῆς ἀφηγήσεως ἡμῶν θέλομεν συναντήσῃ Ἑλληνας κυμφευθέντας Γαλλίδας. Ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων τρόπων προήχθη ἢ μεταξὺ τῶν δύο κοινωνιῶν σχέσις, ἰδίως δὲ διὰ τῆς εἰς τὸν στρατὸν κατατάξεως πολυαριθμῶν ἰθαγενῶν.

Οἱ εὐάριθμοι σχετικῶς Γάλλοι, οἱ κατακτῆσαντες τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν χέρσον, Ἑλλάδα, ἠσθάνθησαν τὴν ἀνάγκην νὰ διατελῶσιν ἀδιακόπως ἐτοιμοπόλεμοι. Ὅθεν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ὠρίσθη παρ' αὐτοῖς, ὅτι πάντες ἀπὸ τῶν ἀνωτάτων μέχρι τῶν κατωτάτων ὀφείλουσι νὰ ὑπηρετῶσιν ἢ τοῦλάχιστον νὰ εἶναι κατὰ πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμὴν ἔτοιμοι νὰ στρατεύσωσι. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ κληρὸς καθυπεβάλλετο εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς στρατιωτικῆς ταύτης ὑπηρεσίας. Ἀλλ' ἢ πάγκοινος αὕτη στρατεία δὲν ἤθελεν ἀρκέσει εἰς ἄμυναν τῆς χώρας καὶ ἔτι ὀλιγότερον εἰς ὑπεροχίους στρατείας. Οἱ κατακτῆται ἦσαν ὀλίγοι, οὐδὲ συνέφερον εἰς αὐτοὺς νὰ καλέσωσι πολλοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς καὶ νὰ καταστήσωσιν αὐτοὺς συμμετόχους τῆς διανομῆς τοῦ λαφύρου αὐτῶν, διότι τοιοῦτοτρόπως ἤθελον ἐλαττώσει τὰ ἴδια πλεονεκτήματα. Ἐδέησε λοιπὸν νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν ὑποχρέωσιν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς κατοίκους τῶν χωρῶν τὰς ὁποίας κατέλαβον. Ὅπόσον γενικὴ καὶ ἀπεριόριστος ὑπῆρξεν ἢ ὑποχρέωσις αὕτη συνάγεται πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐκ τούτου, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες ἱερεῖς ἠναγκάσθησαν νὰ ὑπηρετῶσι στρατιωτικῶς, ἔξαιρέσει μόνον τῶν ἐν τοῖς χωρίοις λειτουργούντων. Ἀλλὰ πρὸ πάντων τὰ γεγονότα αὐτὰ μαρτυροῦσιν ὅτι πολλοὶ Ἕλληνες, καὶ ἔξ αὐτῶν οὐκ ὀλίγοι ἀξιωματικοί, περιελαμβάνοντο ἐν τῷ φραγκικῷ στρατῷ.

Ὅτε τῷ 1259 ὁ πρίγκιψ Ἀχαΐας Γουλιέλμος Βιλλεαρδουῖνος ἐστράτευσεν εἰς Πελαγονίαν, ὁ Γεώργιος Ἀκροπολίτης, ὁ ἱστορῶν τὰ κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, λέγει τὸν στρατὸν ἐκείνον παμπληθῆ καὶ ἐπιφέρει ρητῶς ὅτι συνέκειτο ἐκ τε τοῦ φραγκικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν οἰκητόρων Ρωμαίων Ἀχαΐας τε καὶ Πελοποννήσου, ὧν ἤρχεν ὁ πρίγκιψ οὗτος. Ὁ δὲ αὐτὸς Γουλιέλμος ἐπῆλθε τῷ 1246 ἐπὶ τὴν πολιορκίαν τῆς Μονεμβασίας μετὰ 3.000 ἵπποτων καὶ 8.000 ἱππέων. Τὰ χρονικὰ δὲν διακρίνουσιν ἐνταῦθα Φράγκους καὶ Ἕλληνας, ἀλλ' εἶναι πρόδηλον ὅτι οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν ἱππέων ἐκείνων ἦσαν ἰθαγενεῖς. Ἴνα πεισθῶμεν περὶ τούτου, ἀρκεῖ ν' ἀναπολήσωμεν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν πόσοι ἦσαν οἱ νεμόμενοι τὴν Πελοπόννησον Γάλλοι. Ἀμέσως ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα διετέλουν 10 ὑπέρτατοι ὑποτελεῖς, οἵτινες ὅλοι ὁμοῦ εἶχον ἅλιν ὑπ' ἑαυτοὺς 94 ὑποτελεῖ φέουδα. Ἐκαστος δὲ τῶν ὑπερτάτων ὑποτελῶν, τῶν βαρῶνων, εἰ μὲν ἔλαβεν ὑπὲρ τὰ 4 φέουδα, ὄφειλε νὰ παρέχῃ δύο σημαιοφόρους καὶ δι' ἕκαστον φέουδον ἕνα ἱππότην καὶ δύο ἱππεῖς· εἰ δὲ ἔλαβεν ὀλιγότερα τῶν 4 φέουδα, παρεῖχε δι' ἑαυτὸν αὐτῶν ἕνα ἱππότην καὶ δύο πεζοὺς. Ἀνάλογον ἀριθμὸν ἱπποτων, ἱππέων καὶ πεζῶν ἔδιδον προσέτι τὰ εἰς τὸν κληρὸν παραχωρηθέντα φέουδα, ἐν ὅλοις 64. Παρεκτὸς δὲ τούτων ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἱππῶται λαβόντες ἀμέσως παρὰ τοῦ ἡγεμόνος ἐν ἴδιον φέουδον, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ἐκτὸς ἑαυτῶν οὐδένα ἄλλον παρεῖχον μαχητῆν. Καὶ πόσα μὲν ἦσαν ἔξ ἀρχῆς τὰ τοιαῦτα ἀτομικὰ φέουδα δὲν γνωρίζομεν· μόνον ἀπὸ τῶν μέσων τῆς ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος ἔχομεν πληροφориαν τινὰ ἀναβιβάζουσαν τὸν ὅλον ἀριθμὸν τῶν φεούδων τῆς Πελο-